Valtiovarainministeriö Neuvostoraportti EU/8/2025-VM-125

EKT/EUS 9.7.2025
Voutilainen Otto
Alasalmi Topias
Kekäläinen Antti

ECOFIN-neuvoston 8.7.2025 ja Euroryhmän 7.7.2025 sekä laajennetun kokoonpanon kokoukset, Bryssel: Yhteenvetoraportti

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 8.7.2025 ja Euroryhmä 7.7.2025, Bryssel

Tanskan puheenjohtajakauden ensimmäisessä Ecofin-neuvostossa käytiin keskustelu arvopaperistamissääntelyn tarkistamisesta ja komissio esitteli vasta julkaistun lainsäädäntöehdotuksensa, jonka päämäärät saivat laajaa tukea.

Ministerit keskustelivat yhtenäisvaluuttapaketista, millä pyrittiin varmistamaan tuki yleisnäkemyksen saavuttamiselle vuoden loppuun mennessä. Ajoituksen lisäksi pj. halusi vahvistaa teemojen oleellisuuden. Pj:n näkemys jaettiin laajasti, mutta myös muutamia muita teemoja nostettiin. Keskustelut jatkuvat Euroryhmässä yhteisymmärryksen löytämiseksi, ja Tanska toivoo poliittisen tuen näkyvän myös työryhmätasolla.

Puheenjohtaja tiedotti rahoituspalvelualan säädöshankkeista sekä esitteli tulevan kautensa työohjelmaa. Komissio antoi tilannekatsauksen Ukrainan tukemisesta sekä pakotteiden toimeenpanosta painottaen myös 18. pakotepaketin hyväksymistä. Komission mukaan IMF:n on tarkoitus yhdistää ohjelmatarkistuksia, mikä arvioidaan loppuvuodesta. Neuvosto hyväksyi EU:n yhteiset linjaukset G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 17. ja 18.7.2025 pidettävään kokoukseen. Komissio antoi tilannekatsauksen elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanosta ja neuvosto hyväksyi Itävallan, Tšekin, Saksan, Tanska, Irlannin ja Belgian päivitetyt maakohtaiset suunnitelmat.

Neuvosto hyväksyi eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaiset suositukset sekä päätelmät vuoden 2025 syväanalyyseistä makrotalouden epätasapainoa koskevaan menettelyyn liittyen. Unkari ilmoitti, että ei hyväksy sille esitettyjä maakohtaisia suosituksia. Neuvosto hyväksyi suosituksensa Liettuan ja Itävallan keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmista. Lisäksi hyväksyttiin kansallinen poikkeuslauseke 15 jäsenvaltiolle sekä suositukset ja päätökset Romaniaa ja Itävaltaa koskevan liiallisen alijäämän menettelyyn liittyen. Neuvosto hyväksyi euron käyttöönoton Bulgariassa 1.1.2026 sekä tähän liittyviä asetuksia kuten neuvoston asetuksen Bulgariaa koskevasta euron muuntokurssista.

Euroryhmä kävi aiempien vuosien tapaan keskustelun euroalueen finanssipolitiikan virityksestä ennen vuoden 2026 budjettien valmistelua. Euroryhmä keskusteli myös euron kansainvälisestä roolista Euroopan keskuspankin julkaiseman vuosiraportin pohjalta. Lopuksi euroryhmä valitsi yksimielisesti Irlannin valtiovarainministeri Paschal Donohoen puheenjohtajakseen kolmannelle kahden ja puolen vuoden kaudelle.

Euroryhmä keskusteli laajennetussa kokoonpanossa digitaalisen euron poliittisista

kysymyksistä. Lisäksi Euroopan investointipankin (EIP) pääjohtaja Nadia Calviño esitteli EIP:n meneillään olevaa työtä ja aloitteita, jotka liittyvät pääomamarkkinaunioniin.

ECOFIN-neuvosto 8.7.2025

Säästämis- ja sijoitusunioni: Arvopaperistamissääntelyn tarkistaminen

Komissio esitteli heidän vasta julkaistun lainsäädäntöehdotuksensa eurooppalaisten arvopaperistamismarkkinoiden elvyttämiseksi. Paketti sisältää kevennyksiä pankkien ja sijoittajien velvoitteisiin. Kevennykset vakuutusyhtiöiden velvoitteisiin esitellään myöhemmin kesällä. Ehdotuksella pyritään edistämään pankkien luotonantokykyä sekä riskien siirtämistä pankkisektorilta pääomamarkkinoille. Paketti on osa komission säästämis- ja sijoitusunioniprojektia (SIU).

Politiikkakeskustelussa ehdotuksen päämäärät saivat laajaa tukea (ml. Suomelta). Paketin nopean käsittelyn todettiin testaavan jäsenvaltioiden vakaumusta SIU:n päämäärien edistämisessä. Jäsenvaltiot muistuttivat, että sääntelyn löysentämisen mahdolliset vaikutukset rahoitusvakauteen tulee huomioida. Ranska toivoi ehdotusta reilumpaa sääntelyn höllentämistä. Espanja ja Italia taas toivoivat ns. arvopaperistamisalustan kehittämistä. Suomen mukaan uudistusten keskeisenä tavoitteena tulisi olla riskien siirtyminen pankkisektorin ulkopuolelle. Puheenjohtaja kertoi pyrkivänsä saavuttamaan neuvoston kannan alkaneella kaudellaan.

Yhtenäisvaluuttapaketti

Ministerit keskustelivat täyden pöytäkierroksen yhtenäisvaluuttapaketista eli digieurosta ja eurokäteisestä, millä pyrittiin varmistamaan tuki yleisnäkemyksen saavuttamiselle vuoden 2025 loppuun mennessä. Eteneminen on puheenjohtajan mukaan tärkeä turvallisuustilanteen ja euron kansainvälisen roolin vahvistamisen takia.

Ajoituksen lisäksi puheenjohtaja halusi vahvistaa teemojen (hallussapitorajat, yksityisyydensuoja ja kompensaatiomalli) oleellisuuden. Puheenjohtajan näkemys jaettiin laajasti, mutta myös muutamia muita tärkeinä pidettyjä teemoja (ml. käteisen asema, resilienssi ja rahoitusvakaus) nostettiin esille. Komissio totesi nyt olevan oikea aika edetä hankkeen kanssa ja tarjosi tukea Tanskalle paketin edistämiseen. Komission mukaan tarkoituksena ei ole syrjäyttää käteistä vaan luoda hyvä lainsäädäntö.

Keskustelut hallussapitorajoista jatkuvat Euroryhmässä yhteisymmärryksen löytämiseksi. Puheenjohtaja toivoi paketin edistyvän työryhmätasolla ja totesi antavansa kompromissiehdotuksen myöhemmin. Avainkysymykseksi nousee, välittyykö poliittinen tuki Tanskan toivomalla tavalla vihdoin työryhmätasolle.

Muut asiat

Puheenjohtaja ja komissio pitivät tilannekatsauksen avoinna olevista rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeista huomioiden nähtävissä olevan tarpeen vähentää sääntelytaakkaa.

Puheenjohtaja kertoi pankkien kriisinratkaisupakettiin (CMDI) löytyneen poliittinen sopu Puolan johdolla kesäkuun lopussa ja jatkavansa paketin tekstin viimeistelyä. Puolan johdolla päästiin sopuun myös neuvoston kannasta maksupalvelupakettiin (PSD/PSR), joka etenee seuraavaksi kolmikantaneuvotteluihin. Puheenjohtaja kertoi pyrkivänsä edistämään neuvotteluita vähittäissijoittajapaketista (RIS) sekä rahoitusdatan käyttökehyksestä (FIDA). Puheenjohtaja tavoittelee ehdotuksista yrityksille syntyvien vaatimuksien yksinkertaistamista.

Komissio ilmaisi tyytyväisyytensä CMDI-paketista saavutettuun sopuun, joka mahdollistaa pankkiunionin tiivistämisen. Komissio muistutti, ettei se tule hyväksymään RIS-paketille lopputulosta, joka ei paranna vähittäissijoittajien asemaa huomattavasti. Belgia ilmaisi syvän tyytymättömyytensä CMDI-paketista saavutettuun sopuun, koska se heikentää sijoittajavastuuta, ja koska yhteisen

kriisinratkaisuneuvoston toimintaan ei saatu parannuksia. Puola taas kertoi olevansa erittäin tyytyväinen saavutettuun kompromissiin.

Puheenjohtajavaltion työohjelma: Puheenjohtajavaltio esittelee

Tanska aloitti puolivuotisen toimikautensa EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiona heinäkuun alussa. Kokouksessa Tanska esitteli alkaneen puheenjohtajuuskautensa kaksi pääteemaa, jotka ovat turvallisuus ja kilpailukyky. Tanska kertoi kautensa teemojen kulkevan käsikädessä. Keskeisinä prioriteetteina ovat Ukrainan tukemisen jatkaminen sekä puolustusrahoituksen ja EU:n ReArm Europe suunnitelman toimeenpano. Kilpailukyvyn vahvistamisen osalta keskeisinä tavoitteina on edistää sijoitus- ja investointiunionia (SIU) ja yksityisen rahoituksen liikkeelle saamista. Prioriteetteina ovat parempi ja yksinkertaisempi säätely, finanssipoliittisen sääntökehikon toimeenpano ja kansallisten uudistusten edistäminen tuottavuuden ja taloudellisen vakauden vahvistamiseksi.

Komissio muistutti Tanskan puheenjohtajuuskauden alkaneen vaikeassa geopoliittisessa tilanteessa ja toivotti Tanskan työohjelman tervetulleeksi. Komissio toivoi, että Tanskan puheenjohtajuuskauden ensimmäisinä kuukausina saavuttaisiin edistystä finanssipoliittisen sääntökehikon toimeenpanossa, elpymis- ja palautumistukivälineen (RFF) toimeenpanossa, kilpailukyvyn vahvistamisessa ja sääntelyn yksinkertaistamisessa. Komissio kertoi olevansa valmis myös jatkamaan Ukraina-välineen ja Ukrainan makrotaloudellisen avun toimeenpanon edistämistä.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset

Komissio taustoitti Ukrainan talouden tilannetta ja nosti esiin, että vaikka Ukrainan rahoitustarpeet ovat nykyisellään katettu tämän vuoden osalta, niin jäsenvaltioiden tulee silti olla valppaana tekemään lisätoimia muuttuvien tilanteiden edessä.

Komissio kertoi, että ERA G7 ohjelman kautta on tähän mennessä myönnetty rahoitusta Ukrainalle noin 17 miljardia euroa, ja EU on lisäksi hyväksynyt juuri yhden miljardin lisää makrotaloudellisesta apua. Yhteensä EU:n makrotaloudellisen avun kautta on myönnetty Ukrainalle 8 miljardia. Komissio kertoi myös neuvoston päässeen sopuun Venäjän jäädytettyjen varojen tuottojen tilittämisen jatkamisesta Ukrainan lainayhteistyömekanismiin. Komissio totesi, että Ukraina-välineen kautta tuleva seuraava maksatus on suuruudeltaan noin 3,1 miljardia euroa. Lisäksi komissio kertoi, että IMF on myöntänyt Ukrainalle 500 miljoonaa dollaria osana sen Ukraina-ohjelmaa.

Komissio kertoi julkaisseensa kesäkuussa 18. pakotepaketin ja toivoo paketin nopeaa hyväksymistä. Paketti sisältää kohdistettuja toimia Venäjän energiasektorille, finanssisektorille sekä teknologialle. Komissio muistutti jäsenvaltioita, että juuri viime viikolla Venäjä järjesti brutaalin ja lähinnä siviileihin kohdistuneen ilmahyökkäyksen Ukrainassa. Venäjän vastaisia pakotteita onkin kiristettävä ja niiden kiertämistä on kyettävä estämään.

Euroopan talouden elpyminen: Elpymis- ja palautumistukivälineen mukaiset neuvoston täytäntöönpanopäätökset

Komissio antoi tiedonannon elpymis- ja tukivälineen (RFF) toimeenpanosta ja kertoi, että välineen kautta on tähän mennessä myönnetty 370 miljardia euroa, joka vastaa noin 50 prosenttia RFF-rahoituksen kokonaismäärästä. Tänä vuonna välineestä on myönnetty 11 miljardia euroa, ja lisäksi komissiolla on käsittelyssä maksupyyntöjä 72 miljardin edestä. Komissio odottaa välineen toimeenpanon kiihtyvän ja, että noin 60 prosenttia RFF-välineen varoista olisi myönnetty vuoden 2025 loppuun mennessä. Komissio muistutti, että kaikki tavoitteet ja välitavoitteet tulee olla saavutettuna 31.8.2026 mennessä.

Puheenjohtaja totesi, että neuvosto hyväksyi Itävallan, Tšekin, Saksan, Tanskan, Irlannin ja Belgian päivitetyt elpymis- ja palautumistukisuunnitelmat.

Eurooppalainen ohjausjakso 2025
a) Maakohtaiset suositukset
b) Päätelmät vuoden 2025 syväanalyyseistä makrotalouden epätasapainoa koskevaan menettelyyn liittyen

Puheenjohtaja taustoitti, että asiakohdassa on tarkoitus hyväksyä maakohtaiset suositukset sekä päätelmät vuoden 2025 syväanalyyseistä makrotalouden epätasapainoa koskevaan menettelyyn liittyen.

Komissio kertoi asiakohdassa, että kevätpaketti esiteltiin kesäkuun ECOFIN-neuvostossa ja odottaa suositusten vahvempaa toimeenpanoa.

Asiakohdassa Unkari ilmoitti, että ei voi puoltaa maakohtaisia suosituksia.

Puheenjohtaja kertoi, että neuvosto hyväksyi asiakirjat ja otti tiedoksi Unkarin näkemyksen.

Finanssipoliittisen sääntökehikon toimeenpano
a) Keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat
b) Kansalliset poikkeuslausekkeet
c) Neuvoston päätökset ja suositukset liiallisen alijäämän menettelyyn liittyen

Puheenjohtaja taustoitti, että asiakohdassa on tarkoitus hyväksyä Liettualle ja Itävallalle neuvoston suositukset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisista suunnitelmista. Edellisten lisäksi on tarkoitus hyväksyä neuvoston suositus kansallisista poikkeuslausekkeista 15 jäsenvaltioille sekä neuvoston päätökset ja suositukset liiallisen alijäämän menettelyyn liittyen Romanialle ja Itävallalle.

Komissio taustoitti kansallisten poikkeuslausekkeiden osalta vastaanottaneensa 16 hakemusta, joista komissio on tehnyt suositukset 15 jäsenvaltiolle. Saksan osalta komissio tarkastelee tilannetta, kun Saksa on toimittanut finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman. Komissio muistutti lisäksi, että puolustusmenojen kasvu on rakenteellinen ilmiö ja kannusti jäsenvaltioita tekemään tarvittavia toimenpiteitä puolustusmenojen kattamiseksi. Komissio totesi Romania osalta maan olleen liiallisen alijäämän menettelyssä nyt viisi vuotta ja tilanne ei ole parantunut. Komissio katsoi, että uusi korjausura parantaa jäsenvaltion julkista taloutta ja Romania onkin nyt ottanut askelia kohti alijäämän korjaamista. Komissio tulee jatkotoimissaan huomioon Romanian toteuttamat toimet.

Puheenjohtaja totesi, että neuvosto hyväksyi asiakohdan asiakirjat.

Euron käyttöönotto Bulgariassa
a) Neuvoston päätös euron käyttöönotosta Bulgariassa 1. tammikuuta 2026
b) Neuvoston asetus euron käyttöönotosta Bulgariassa
c) Neuvoston asetus Bulgariaa koskevasta euron muuntokurssista

Komissio totesi olevansa tyytyväinen, että kaikki tarvittavat oikeudelliset asiakirjat Bulgarian euroon liittymiseksi on täytetty ja pian hyväksytty. Puheenvuorossaan komissio muistutti, että euroon liittyminen tuo mukaan myös velvollisuuksia ja on tärkeää, että Bulgaria jatkaa komission maakohtaisten suositusten toimeenpanoa sekä vakaan ja kestävän julkisen talouden ylläpitoa.

Euroopan keskuspankki (EKP) puheenvuorossaan totesi, että Bulgariassa ei ole nähtävissä taloudellisia epätasapainoja ja toivotti historiallisen päätöksen Bulgarian euroon liittymiseksi tervetulleeksi.

Bulgaria kertoi puheenvuorossaan, että nämä viimeiset hyväksyttävänä olevat oikeudelliset asiakirjat päättävät maan euroon liittymisen prosessin. Bulgaria totesi, että EU-jäsenyydestään lähtien maa on pyrkinyt tekemään kaikki tarvittavat askeleet, jotta euroon liittyminen on mahdollista. Bulgaria antoi kiitoksensa komissiolle, Euroopan keskuspankille ja paikalla olleille jäsenvaltioiden edustajille kaikesta tuesta matkan varrella.

Puheenjohtaja totesi, että neuvosto hyväksyä asiakohdan asiakirjat, joiden johdosta Bulgaria liittyy euroalueeseen 1.1.2026 alkaen.

G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 17. ja 18. heinäkuuta 2025 pidettävän kokouksen valmistelu

Komissio totesi, että G20 kokous järjestetään epävarmuuden vallitessa, jota varjostaa multilateraalista ja sääntöperustaista järjestelmää kohtaavat haasteet. Komissio korosti EU:n yhtenäisyyden ja aseman tärkeyttä sääntöperustaisen järjestelmän tukijana. Globaali taloustilanne näyttää haastavalta, joka vaatii välitöntä tarvetta lisätä varmuutta sekä ennakoitavuutta kansainväliseen kauppaan.

Suomen edustajat
Suomea kokouksessa edustivat valtiovarainministeri Riikka Purra ja virkamiesvaltuuskunta

Euroryhmä

Finanssipolitiikan koordinaatio – euroalueen finanssipolitiikan viritys

Euroryhmä kävi aiempien vuosien tapaan keskustelun euroalueen finanssipolitiikan virityksestä ennen vuoden 2026 budjettien valmistelua. Euroopan finanssipoliittisen komitean (EFB) puheenjohtaja Pieter Hasekamp esitteli EFB:n uusimman raportin, ja komissio kertoi analyysistaan liittyen euroalueen finanssipolitiikan viritykseen. Lisäksi euroryhmä hyväksyi julkilausuman euroalueen finanssipolitiikan virityksestä vuodelle 2026. Julkilausumassa todetaan, että euroalueen finanssipoliittinen viritys on yleisesti ottaen neutraalia vuonna 2026, mikä on sopivaa nykyisessä talousympäristössä.

Euroryhmän keskusteluissa nousi esille ennen kaikkea kestävän julkisen talouden merkitys muuttuneessa turvallisuusympäristössä. Puheenvuoroissa korostui tarve pyrkiä täyttämään turvallisuuteen/puolustukseen liittyvät sitoumukset samalla kun uudelleenkohdistusten kautta varmistetaan julkisen talouden kestävyys – tähän liittyy myös kansallisten poikkeuslausekkeiden huolellinen soveltaminen. Euroryhmässä korostettiin, että turvallisuuteen liittyvien menojen olisi oltava tehokkaita ja tuottavia. Lisäksi keskustelussa korostettiin, että vaikka poikkeuslauseke kannustaa puolustusmenojen kasvattamiseen muilta osin finanssipolitiikan kurinalaisuus on edelleen asianmukaista ja jäsenvaltiot ovat sitoutuneet keskipitkän aikavälin suunnitelmien toteuttamiseen. Keskustelun lopuksi todettiin, että työ euroalueen budjettipolitiikan koordinoinnissa jatkuu, ja joulukuussa käydään säännöllinen keskustelu alustavien talousarviosuunnitelmien ja euroalueen finanssipolitiikan virityksen tarkastelusta.

Euron kansainvälinen rooli - tilannekatsaus

Euroryhmä keskusteli euron kansainvälisestä roolista Euroopan keskuspankin julkaiseman vuosiraportin pohjalta. Euro on ollut perustamisestaan lähtien maailman toiseksi suurin globaali valuutta ja sen rooli on pysynyt pääosin vakaana vuonna 2024. Tämä heijastaa euroalueen vahvoja instituutioita, sen talouden perustekijöiden vahvuutta ja sen sitoutumista vakauteen.

Euroryhmän keskustelussa käsiteltiin euron tulevaisuutta muuttuneessa geopoliittisessa ympäristössä. Jäsenvaltiot korostivat, että muuttuneen toimintaympäristön seurauksena rahoitusjärjestelmä on murroksessa. Euroryhmän mukaan viimeaikaisia globaaleja kehityksiä ja niiden vaikutuksia euroon on tarpeen seurata tarkasti. Keskustelussa nousi esille myös kysymykset yhteisvelasta ja yhteisistä eurooppalaisista julkishyödykkeistä euron kansainvälisen roolin edistämisessä. Tätä haastettiin korostamalla talouden fundamenttien roolia euron roolin vahvistamisessa. Talouskasvu syntyy sisämarkkinoiden syventämisen kautta, kun taas julkisen talouden kestävyys vahvistaa markkinoiden uskoa euromaiden valtionlainojen turvallisuudesta. Lisäksi euroryhmän keskustelussa korostui tarve luoda resilientti maksujärjestelmä sekä pitää yllä uskottavia instituutioita euron kansainvälisen roolin vahvistamiseksi.

Euroalueen laajentuminen – Bulgaria

Euroryhmä keskusteli komission ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Bulgarian euromuuntokurssista. Euroryhmä vahvisti levin ja euron välisen muuntokurssin, joka on vahvistettu lopullisesti talous- ja rahoitusasioiden neuvostossa 8.7.2025.

Euroryhmän puheenjohtajan valinta

Euroryhmä valitsi yksimielisesti Irlannin valtiovarainministeri Paschal Donohoen puheenjohtajakseen kolmanneksi kaudeksi. Kaksi ja puoli vuotta kestävä toimikausi alkaa 13. heinäkuuta 2025.

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa

Digitaalinen euro

Euroryhmä keskusteli laajennetussa kokoonpanossa digitaalisen euron neuvotteluissa jäljellä olevista poliittisista kysymyksistä. Euroryhmän työryhmän puheenjohtaja tiedotti ministereitä myös meneillään olevasta työstä. Neuvoston puheenjohtajamaa Tanska kertoi tuleville kuukausille suunnitelluista keskusteluista.
Keskustelussa euroryhmä edistyi joissakin keskeisissä aiheissa. Muun muassa digitaalisen euron hallussapitorajoihin liittyen jäsenvaltiot osoittivat tahtotilaa tasapainoisen ja toimivan lähestymistavan löytämiseen. Euroryhmän puheenjohtaja totesi, että työtä on vielä tehtävänä tulevina viikkoina, ja euroryhmän poliittista ohjausta olisi tarkoitus tarkentaa syyskuun kokouksessa.

Säästämis- ja sijoitusunioni: euroryhmän julkilausuman seuranta pääomamarkkinaunionin edistymisestä ja Euroopan investointipankin näkökulmasta

Jatkotoimena euroryhmän maaliskuussa 2024 antamalle pääomamarkkinaunionin tulevaisuutta koskevalle lausunnolle Euroopan investointipankin (EIP) pääjohtaja Nadia Calviño esitteli EIP:n meneillään olevaa työtä ja aloitteita, jotka liittyvät pääomamarkkinaunioniin ja säästö- ja sijoitusunioniin. EIP korosti keskustelussa olevansa merkittävä toimija, joka auttaa innovatiivisia yrityksiä kasvamaan Euroopassa – tämä on yksi euroryhmän pääomamarkkinaunionia koskevan työn keskeisistä tavoitteista.

Suomen edustajat
Suomea kokouksessa edustivat valtiovarainministeri Riikka Purra ja alivaltiosihteeri Leena Mörttinen (VM).